

RAADSBRIEF

ONDERWERP

Agenda schuldenaanpak gemeente Twenterand

KENNISNEMEN VAN

De agenda schuldenaanpak

INLEIDING

Iedere gemeente in Nederland heeft te maken met een omvangrijke schuldenproblematiek, zo ook Twenterand. Na jaren van economische voorspoed hebben we sinds enige tijd te maken met de coronacrisis. De verwachting is dat hoe langer de coronacrisis voortduurt hoe meer gevolgen dit zal hebben voor de schuldenproblematiek in de gemeente. Steeds meer ondernemers zullen door het ontbreken van inkomsten in de problemen raken en steeds meer mensen in loondienst zullen hun baan verliezen. Dit noopt ons er nog meer toe om het schuldhelpverleningsbeleid te actualiseren en van nieuw elan te voorzien. Opdat we de problematiek rondom schulden nog effectiever en efficiënter kunnen bestrijden.

Om te zien waar we nu staan met onze schuldenaanpak hebben we eerst een brede verkenning van de huidige situatie gedaan. We hebben gekeken naar best practices bij andere gemeenten en we hebben gesproken met lokale partners op het gebied van armoede- en schuldenbestrijding. We hebben daartoe in het najaar van 2019 een netwerkbijeenkomst georganiseerd in Het Punt in Vroomshoop. (Voor een grafische weergave van de avond zie de 'Visual schuldaanpak'.)

Uitkomst van de verkenning is dat er niet één oorzaak is aan te wijzen van schulden en dat er is dus ook niet één oplossing is. Inwoners komen in de schulden door een te kort aan geld. *Life events* (scheiding, ziekte, werkloosheid, bereiken 18 jarige leeftijd) waarbij terugval in inkomen plaatsvindt vormen vaak een aanleiding. Inwoners komen ook in de schulden omdat ze steeds meer moeite hebben met de complexiteit van de financiële samenleving. Hierdoor missen ze bijvoorbeeld voorzieningen waar ze wel recht op hebben. Groot probleem hierbij is dat mensen met schulden door schaamte en onderschatting van de problematiek pas laat hulp zoeken (gemiddeld 5 jaar na ontstaan van de eerste schuld). Hierdoor verergert de schuldenproblematiek en ontstaan er vaak problemen op andere gebieden (bijvoorbeeld gezondheid, eenzaamheid, opvoeding etc.).

Schulden hebben vaak ook een gedragscomponent. Mullainathan (econoom) en Shafir (psycholoog) laten in het boek *Schaarste* zien hoe gebrek aan geld stress veroorzaakt en hoe dit het gedrag van mensen beïnvloedt. Armoede leidt tot een korte termijn perspectief, tunnelvisie, vermindering van de executieve functies (onder meer het vermogen om te plannen) en zelfs een afname van het IQ.¹ Gemeenten die armoede en schulden effectief willen bestrijden kunnen hier beter rekening mee houden. Het boek vormt de theoretische basis van mobility mentoring een nieuwe manier van armoedebestrijding die is overgekomen uit Amerika.² (In Nederland wordt mobility mentoring steeds vaker vertaald met stress sensitieve dienstverlening.)

¹ Sendhil Mullainathan en Eldar Shafir, *Schaarste. Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen*. Maven Publishing, ISBN 9789490574994.

² Nadja Jungmann en Peter Wesdorp, *Mobility mentoring. Hoe inzichten uit de hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van armoede en schulden*. Deze publicatie is te downloaden op: <https://www.platform31.nl/publicaties/mobility-mentoring>

Effectieve armoede- en schuldenbestrijding is investeren in voorzieningen, investeren in onderwijs en in de dienstverlening rekening houden met het effect van armoede op het gedrag van mensen (zie ook 'Oplegger Agenda schuldenaanpak').

In de 'Agenda schuldenaanpak' is in één oogopslag te zien wat we tot nu toe gedaan hebben en wat we gaan doen. Centraal in de agenda staan preventie, educatie, samenwerking, toegankelijkheid, perspectief en Outreachend. We houden in onze dienstverlening zoveel mogelijk rekening met wat stress door geldgebrek bij mensen doet. Onze dienstverlening is toegankelijk en laagdrempelig. We zoeken de samenwerking met partners die schulden vroegtijdig signaleren (huisartsen, woningbouwcorporaties, nutsbedrijven) en reageren op signalen van betalingsachterstanden. Komt de inwoner met financiële problemen niet naar ons dan gaan wij naar hem/haar. We richten ons met preventieve activiteiten specifiek op risicogroepen als nieuwkomers, jongeren en mensen in scheiding. We hebben nadrukkelijk aandacht voor kinderen en zetten in op educatie (onderwijskansenbeleid en laaggeletterdheid).

KERNBOODSCHAP

Informerend over de agenda schuldenaanpak van de komende jaren.

VERVOLG

Met de punten uit de agenda gaan we het komende jaar aan de slag. Sommige zaken uit de agenda (uitbreiding budgetbeheer, subsidiëren Stichting Leergeld) vormen een extra financiële uitbreiding. Andere zaken kunnen budgetneutraal (afkopen schulden) of leiden tot een directe of indirecte besparing.

Agendapunten die een extra financiële inspanning vragen, worden meegenomen in de Kadernota 2021. In 2021 wordt in de Nieuwsbrief stand van zaken sociaal domein over de voortgang gerapporteerd

- 1 Oplegger Agenda schuldenaanpak
- 2 Visual Agenda schuldenaanpak (infographic)

PORTEFEUILLE

Participatie

Vriezenveen, 12 mei 2020

Burgemeester en wethouders van Twenterand
de loco-secretaris,

D.H.M. Lammertink

de burgemeester,

drs. A.E.H. van der Kolk